

Een kijkje in de gymzaal van Mark van Wesemael

"Durf jezelf uit te dagen"

Een rubriek in de praktijk van *Lichamelijke Opvoeding Magazine* is 'Een kijkje in de gymzaal van..' Hier komt een LO-docent in beeld die gevraagd wordt zijn visie en werkwijze te delen met collega's. Dit keer is een collega uit het voortgezet onderwijs aan het woord, werkzaam in het Dalton Onderwijs (Helen Parkhurst, Almere).

TEKST (RED)

► Mark van Wesemael

Even voorstellen

Wie ben je?

"Mark van Wesemael. Ik geef les op het Helen Parkhurst, een brede Dalton Voortgezet Onderwijs school, van mavo tot en met vwo. Ik geef nu veertien jaar les. Na mijn opleiding heb ik een jaar gereisd en ben toen begonnen met een aantal tijdelijke vervangingsaanstellingen. Na drie jaar kreeg ik op het Helen Parkhurst een baan aangeboden. Ik heb een taakomvang van 0,8 fte. Hierbij geef ik voor 0,6 fte les en ben ik voor 0,2 fte de LOB-coördinator van de Tweede Fase bij ons op school."

Welke opleiding heb je gedaan?

"Ik heb gestudeerd aan de Calo te Zwolle (1998-2002). Het was een geweldige tijd en ik kijk hier met veel plezier op terug. De opleiding was een mooie afwisseling van theorie, praktijk en stages. Het was en is erg interessant om samen met studenten over het vak te praten, dingen uit te proberen en op onderzoek uit te gaan. Vooral het vak LMZB (Leer Menselijk Zich Bewegen, een historisch en filosofisch inzicht van de vakvisies) en schermen."

Waarom ben je deze opleiding gaan doen?

"Na het vwo wilde ik met geen mogelijkheid volledig de (universitaire) schoolbanken in. Ik wilde in elk geval voor een deel van mijn opleiding actief bezig zijn. Ik heb me toen georiënteerd op de Hogere Hotelschool, de KMA en de ALO. De laatste is het geworden, nog helemaal niet met de volle overtuiging om docent te worden. Dat is pas op de opleiding ontstaan."

Visie op het vak Hoe kijk je terug op de tijd dat je lesgeeft?

“Door de jaren heen is er een stuk meer rust in mijn lessen gekomen. Mijn lessen hebben zich de afgelopen jaren ontwikkeld van sterk docent-gestuurd naar sterk leerling-gestuurd. Dit is mede gebeurd door de invloed van Daltononderwijs in mijn eigen lesgeven, maar ik merk dat deze manier van lesgeven ook erg bij mij past als persoon. Leerlingen overleggen met mij aan welke beweegthema's zij gaan werken. Als handvat hebben ze daarvoor een Dalton-leerlijn.”

Welke ontwikkelingen hebben jouw speciale aandacht?

“De ontwikkelingen van de zogenaamde Freesporten binnen het onderwijs trekken vooral mijn aandacht. In de tweede fase is voor het merendeel de keuze voor een sportclub al wel gemaakt. Het is tevens de tijd waarin een deel van de leerlingen sportverenigingen om verschillende redenen de rug toekent (geen interesse, geen sociale aansluiting, geen sportieve aansluiting meer et cetera). Een deel stopt en een deel gaat sporten buiten een vereniging om. Het is van belang deze twee laatste groepen sportactief te houden en leerlingen te leren welke mogelijkheden er zijn en hoe zij zichzelf kunnen (blijven) uitdagen. Ik vind het belangrijk dat leerlingen plezier hebben in (samen) bewegen en weten welke kwaliteiten, mogelijkheden en talenten zij bezitten. Ook het gebruik van hulp-apps in de lessen is iets wat ik nauwlettend volg. We gebruiken bij ons op school iPads voor de instructie en bewegingsanalyses. De mogelijkheden om apps in te zetten als hulpmiddel ontwikkelen we verder door.”

▼
Archery tag

Wat versta jij onder goed leren bewegen?

“Leerlingen proberen (met hulp van de docent) zelf uitdagingen te vinden in (onderwijsleer) situaties, qua bewegingsuitvoeringen, maar ook hun rol binnen de groep. Nieuwe uitdagingen uitproberen betekent dat dingen lukken en mislukken. Daar kun je veel van leren. Bijvoorbeeld hoe je weer op kan staan en dat je het nog een keer durft te proberen.”

Bezoek je studiedagen en zo ja welke studiedag/workshop heeft indruk gemaakt?

“Ik probeer jaarlijks enkele malen een studiedag en/of workshop te volgen. Naast de LO-gerelateerde studiedagen bezoek ik ook LOB-gerelateerde studiedagen. Door de materie breed te bekijken weet ik steeds voor beide invalshoeken nieuwe inspiratie op te doen. De conferentie “Anders doen denken” van afgelopen zomer met specifiek de lezing van Prof R. Martens (Open Universiteit) over de rol van de docent over tien jaar heeft mij erg geïnspireerd.”

De praktijk

Wat is voor jou leerlingen een favoriete activiteit?

“Archery tag (handboogschieten in de zaal) staat met stip op nummer één. Of er nu een miksituatie wordt neergezet of een spelsituatie het is altijd een hit voor de leerlingen.

Maar mijn favoriete activiteit is het freerunnen. Hier komen verschillende bewegingsvaardigheden gecombineerd terug. Leerlingen kunnen heel

goed op eigen niveau deelnemen en kiezen voor een eigen uitvoeringswijze. Het is een activiteit waar een groot deel van de leerlingen geniet en zichzelf kan uitdagen. Ze zijn zich vaak echt aan het ontwikkelen. Het geeft plezier en spanning.”

Welke activiteit vinden jouw leerlingen minder leuk om te doen?

“Bewegen op muziek blijft een activiteit die regelmatig vooral bij de aankondiging op de nodige weerstand stuit. Eenmaal aan de slag en met een grote eigen inbreng draait dit redelijk bij, maar leerlingen voelen zich echt uit hun comfortzone getrokken bij deze activiteit(en).”

Wat is voor jou belangrijk in de omgang met leerlingen?

“Ik vind het belangrijk dat een leerling zich op zijn/haar gemak voelt. De houding van mij als docent heeft hier een grote invloed op. Ik wil graag makkelijk te benaderen zijn voor hulpvragen en leerlingen moeten het gevoel hebben dat ze met me in overleg kunnen. Daarom ben ik in mijn lessen naast het hulpverleners veel in gesprek met leerlingen over hun leerproces en probeer ik samen met de leerling(en) de leerdoelen vast te stellen. Doordat de leerling hier over meedenkt wordt hij mede-eigenaar van het leerdoel en het leerproces. We kunnen samen een leerdoel vaststellen voor een les, een periode of een activiteit. Daarna kijkt de leerling terug op het proces of doen we dat samen om vervolgens een nieuw leerdoel vast te stellen.”

Hoe geven jullie beoordelingen?

“Leerlingen krijgen aan het begin van elke periode van vier weken te horen aan welke activiteiten zij dienen te werken. Deze leerdoelen staan beschreven in een Daltonleerlijn. Daarna maken de leerlingen (in overleg met de docent) een planning. Vaak wordt deze steeds aan het begin van de les/week met de klas vastgesteld. We hebben op school zes themagymzalen elke periode zit je met je klas in een andere themazaal met andere activiteiten.”

“Leerlingen kunnen voor een groot deel zelf in de lessen bepalen aan welke leerdoelen zij werken. Zij kunnen tevens elke dag één uur zelf kiezen welk vak zij volgen in het Daltonuur. Zij kunnen dan ook kiezen voor het vak bewegingsonderwijs, waarbij zij verder kunnen werken aan hun leerdoelen.”

“In elke periode/zaal stellen we per leerjaar één activiteit centraal die wordt afgesloten aan de hand van hun leerontwikkeling met behulp van een rubric. In de andere activiteiten van de leerlijn dient de leerling zich door te ontwikkelen, maar deze worden niet afgesloten met een beoordeling. Een leerling krijgt daarnaast ook een beoordeling voor zijn haar Daltonvaardigheden (verantwoordelijkheid, samenwerking, zelfstandigheid, effectiviteit, reflectie). Het schoolbeleid is dat we werken met Daltonleerlijnen. Als vakgroep hebben we gekozen voor het werken in themazalen waarbij we één activiteit centraal stellen. De mate van vrijheid binnen de lessituaties verschilt per persoon en per jaarlaag. De beoordeling op de Daltonvaardigheden vind je door de hele school terug.”

teit, reflectie). Het schoolbeleid is dat we werken met Daltonleerlijnen. Als vakgroep hebben we gekozen voor het werken in themazalen waarbij we één activiteit centraal stellen. De mate van vrijheid binnen de lessituaties verschilt per persoon en per jaarlaag. De beoordeling op de Daltonvaardigheden vind je door de hele school terug.”

Gebruik je naslagwerken (tijdschriften, boeken, internetsites) voor je lessen?

“Ik kijk altijd goed om me heen naar materiaal waar ik (les)inspiratie uit kan halen. Voorheen waren dit veel boekwerken en tijdschriften, tegenwoordig zijn er de nodige groepen op social media waar lesideeën in gedeeld worden waar ik weer inspiratie uit haal. We hebben op school net de Burner Games reeks aangeschaft. Vol leuke spelideeën. Zeker een aanrader.”

Het vak binnen de school Hoe werken jullie samen als vaksectie?

“Drie jaar geleden hebben wij als sectie deelgenomen aan het KWALO-traject van de KVLO. Het jaar daarop hebben alle vaksecties van de schoolleiding de opdracht gekregen om de vakwerkplannen te herschrijven. Dit was voor ons als sectie een mooi doorlopend traject. Dit jaar zijn we als sectie begonnen met het herschrijven van al onze Daltonleerlijnen. Dit doen we in kleine subgroepjes waarbij we elkaar met enige regelmaat op de hoogte brengen en feedback op elkaar geven.”

“Onze zalen zijn allemaal middels de bergingen met elkaar verbonden. Het is heel normaal om tijdens de lessen even op en neer te lopen en te kijken in de les van een collega. Er heerst een sfeer waarbij we van elkaar kunnen/willen leren en elkaar feedback geven of bevragen. Daarnaast hebben we eens in de drie weken een vaksectie overleg van een uur, welke we gebruiken als overlegmoment of als ontwikkeltijd.”

Werken jullie samen met andere vakken?

“We werken niet structureel samen met andere vakken. Onze school kent drie keer per jaar een projectweek (Daltonweek). Hierin wordt door alle docenten een praktische opdracht (po) van vijftien uur aangeboden. Leerlingen moeten zich voor één po inschrijven deze week. Deze po's worden zelf door de docenten ontwikkeld en aangeboden, dit kunnen verdiepingsmodules of verbredingsmodules zijn, maar ook vakoverstijgende po's. In deze weken vinden er veel samenwerkingsverbanden plaats tussen docenten en vakken. Als vak werken we nauwelijks samen, maar op individueel niveau wordt er door de verschillende leden van de sectie met enige regelmaat samengewerkt met andere vakcollega's bij vakoverstijgende PO's.”

▼
Winterkamp

Welke plaats heeft LO bij jullie op school?

Als sectie hebben we een stevige plek binnen de school. Naast de reguliere lessen LO bieden we ook de vakken BSM en LO2 aan. We zijn een hechte club van dertien personen. Het merendeel van de LO-docenten heeft ook een andere taak op school (afdelingsleider, LOB-coördinator, leerlingbegeleider, topsportbegeleider et cetera). Als vakgroep zijn we actief betrokken bij de verschillende activiteiten binnen de school. We hebben een goed contact met de schoolleiding.”

Welke naschoolse activiteiten doen jullie met/voor de leerlingen?

“Als sectie organiseren wij de deelname aan interscolaire toernooien en de deelname aan Olympic Moves. Voor elk toernooi is een verantwoordelijk docent, deze verstrekt de informatie en verzorgt samen met collega’s de selectie van de leerlingen. Elke school organiseert een toernooi en/of een voorronde voor Olympic Moves. Er is dus veel onderling contact tussen de scholen. Elke docent gaat mee met twee of drie toernooien op jaarbasis en daarnaast gaat de hele sectie mee naar Olympic Moves.”

“We organiseren een adventure kamp in het najaar en een wintersportkamp in de winter. De adventure reis wordt georganiseerd in de buitenlandse reisweek voor de bovenbouw en de wintersportreis organiseren we voor de LO2- en BSM-leerlingen.”

Foto’s

Mark van Wesemael

Contact

M.vanWesemael@helenpark.nl

Kernwoorden

Dalton onderwijs, interview

De toekomst

“Ik geniet nog steeds met volle teugen van het lesgeven in de gymzaal en probeer nieuwe activiteiten en beweegtrends de zaal in te brengen en

te introduceren bij leerlingen. Ik hoop dat ik nog de nodige jaren leerlingen mag helpen hun eigen mogelijkheden te ontdekken.”

Hoe zie jij de toekomst voor het vak?

“Wij zullen het aanbod van activiteiten steeds blijven vernieuwen en aan blijven sluiten bij de trends van de toekomst. In al deze trends komen veel basisvaardigheden steeds weer terug.”

Heb je een boodschap die je wilt meegeven aan de leerlingen, de school, de vakwereld?

“Durf jezelf te blijven uitdagen.”

